

Forslag til reguleringsplan for Ørland Hovedflystasjon - Uttalelser

Kort oppsummering av innkomne uttalelser til planforslaget og rådmannens kommentarer til disse.

Både Forsvarsbygg og Ørland kommune har gått gjennom alle innkomne uttalelser til planforslaget. Der rådmannens vurderinger er sammenfallende med Forsvarsbyggs vurderinger er det Forsvarsbyggs redegjørelse som er tatt inn i kommentarfeltet, ev. med rådmannens tilleggskommentarer og presiseringer.

Uttalelse fra:	Oppsummering av uttalelser:	Rådmannens kommentarer:
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Samordnet uttalelse.	<p>Innsigelse:</p> <p>Innsigelse fra Forsvarsbygg (FB) til reguleringsbestemmelsens § 4.9.2: Forsvarsbygg er ikke kjent med at forurensningsmyndigheten eller plan- myndigheten har hjemmel til å vedta innløsning av fast eiendom utenfor planområdet, gjennom planbestemmelsene. Bestemmelsens punkt om innløsning må tas ut av planbestemmelsen.</p> <p>Forsvarsbygg foreslår en omformulering av bestemmelsens ledd om tiltak i eksisterende bebyggelse i overenstemmelse med fylkesmannens innspill til Ørland kommune i brev av 27.02.14, og i overenstemmelse med T-1442. Dersom denne omformuleringen ikke godtas fremmes det innsigelse med begrunnelse i at Ørland kommunes forslag går lengre enn T-1442, og ikke er faglig begrunnet.</p>	<p><i>Se vurderinger i saksframlegget</i></p> <p><i>Forsvarsbyggs forslag til ny reguleringsbestemmelse er ikke egnet som bestemmelse pga. skjønnspregede momenter. Jfr. også Fylkesmannens juridiske merknader til reguleringsbestemmelsene og e-post av 10.10.14</i></p> <p><i>Se vurderinger i saksframlegget</i></p>
	<p>Det anmodes om at § 4.3.1 fjernes og legges til § 4.3 og gis orienterende karakter, ikke bindende. Punkt vedrørende nærmiljø, friluftsliv og befolkningens helse bør tas ut. Siste avsnitt i § 4.3.1 endres til: «MOP skal også omfatte beskrivelse av oppfølgende undersøkelser for tema knyttet til støyproblematikk i landbruket og i naturområdet i Grandefjæra.»(FB)</p>	<p><i>Nytt pkt. reguleringsbestemmelse 4.3.4 som presiserer utredningsbehov med tidsfrister.</i></p> <p><i>Tas ikke til etterretning.</i></p>
	<p>Bestemmelsenes § 4.3.2 bør tas ut da forhold knyttet til rutiner og prosedyrer for Forsvarets virksomhet ikke hører hjemme i</p>	<p><i>Rådmannen mener kommunen har hjemmel til å legge føringer for innhold i MOP. Dette er viktige</i></p>

	bestemmelsene. (FB)	<i>miljøspørsmål som løses i dette dokumentet. Det er avgjørende å sikre at flybevegelser og støybelastning blir overvåket.</i>
	Tekst i § 7.2.2 justeres i henhold til forslag til endring av § 4.3.1. (FB)	<i>Jfr. ovenfor</i>
	Optimal arealutnyttelse bør etterstrebes for i størst mulig grad spare dyrka mark. (LBA)	<i>Forsvarsbygg legger opp til at både den endelige arealbruken for F-35 basen og anleggsområdene skal være konsentrerte med korte interne avstander. Dette reduserer også inngrepet i dyrka mark.</i> <i>Presisering i § 5.5 i reguleringsbestemmelsene</i>
	Nydyrking som kompensasjon for nedbygging av dyrka mark bør vurderes. (LBA)	<i>Kommunen vil vurdere dyrkningspotensialet i samråd med utbygger.</i> <i>Rådmannen har igjennom landbruksprosjektet initiert en kartlegging av dyrkbare arealer i Ørland kommune, også innen for reguleringsplanområdet.</i> <i>Presisering i 5.5 i reguleringsbestemmelsene.</i>
	Det henstilles om at anleggs- og riggområder etableres uten å komme i konflikt med dyrka mark. Er ikke dette mulig bør disse søkes etablert på dyrka mark som på sikt skal omdisponeres. (LBA)	<i>Det er ikke mulig å etablere anleggs- og rigg områder uten å benytte dyrka mark. Matjord vil bli lagt til side, det benyttes duk med et nytt bærelag som fjernes etter avsluttet anleggsperiode. Matjord legges tilbake.</i> <i>Dette presiseres i § 5.5 i reguleringsbestemmelsene.</i>
	Fylkesmannen anbefaler at tilbakeføring av midlertidig omdisponert dyrkamark sikres gjennom reguleringsbestemmelsene. (LBA)	<i>Dette er presisert i § 5.5 i reguleringsbestemmelsene.</i>
	Forslag til reguleringsbestemmelser datert 05.05.14 anbefales lagt til grunn for arbeidet med landbruk i MOP. (LBA)	<i>Dette er presisert i bestemmelsenes § 4.3.3.</i>

	<p>Tema forurensning i forbindelse med mat- og forproduksjon, samt utfordringer knyttet til husdyr og støy, bør utredes nærmere i MOP. (LBA)</p>	<p><i>MOP vil beskrive oppfølgende undersøkelser for Husdyr og støy.</i> <i>Forurensning av jordsmonn er undersøkt i KU, hvor det også er redegjort for tilsvarende undersøkelser fra Gardermoen. Ikke verdier som overskrider gjeldende grenseverdier. Planteprøver kan tas, men har trolig liten verdi da utslipp fra nye fly vil være vesentlig mindre enn fra dagens F16.</i></p> <p><i>Rådmannen presiserer utredningsbehov i § 4.3.4 i forslag til reviderte bestemmelser.</i></p>
	<p>Ved en framtidig tilrettelegging for friluftsliv må ferdselen kanaliseres til områder som tåler øket belastning og der økt ferdsel kan aksepteres i forhold til å ivareta verdiene i verneområdene, jfr. merknad til tema utredning 5, Nærmiljø og friluftsliv. (MVA)</p>	<p><i>Det vises til NINA-rapport 1004 (2013) der det redegjøres for verneområder og friluftsområder. I rapporten pekes det på Brekstadbukta, Innstrandfjæra og Neslandfjæra som naturlige kompensasjonsarealer for reduserte verdier i Grandefjæra. Sikring og utvikling av disse arealene, samt opparbeidelse av Rusasetvatnet, vil gi positiv følger for natur, fauna, naturopplevelser og friluftsliv.</i> <i>I henhold til reguleringsbestemmelsenes § 4.3.1 vil miljøoppfølgingsplan omfatte friluftsliv, jfr. også § 7.2.3.</i></p>
	<p>Oppfølgende undersøkelser/overvåking av de viktige våtmarksområdene i Ørland kommune bør prioriteres og settes i gang snarest. (MVA)</p>	<p><i>Det er viktig å få på plass et langsiktig og faglig basert overvåkingsprogram for våtmarksområdene i Ørland. Overvåking må komme i gang raskt for å sikre data for nåsituasjon, og overvåking må sikres i flere år etter endret flyaktivitet. Dette tar tatt inn i reguleringsbestemmelsene, jfr. § 4.3.4 - miljøoppfølgingsprogram (MOP).</i></p>
	<p>Det anbefales at de registrerte naturtypelokalitetene og tindvedforekomstene innenfor planområdet vises som hensynssoner. (MVA)</p>	<p><i>Rådmannen finner det ikke hensiktsmessig å regulere disse til hensynssoner. Forekomstene må ivaretas så langt det er mulig. Plan for skjøtsel av områdene bør inngå i MOP jfr. pkt. 4.3.1. Sikring av tindvedforekomster innenfor hovedflyplassen vil kunne omfatte skjøtselstiltak som innebærer fjerning av fremmede bartrær og tekniske</i></p>

		<i>etterlatenskaper som ikke lenger har noen funksjon.</i>
	Ørland kommune har forholdsvis lite natur- og friluftsareal, og det er viktig at naturområder også utenfor planområdet ivaretas i ei tid med press på areal til ulike utbyggingsformål. Dette må søkes ivaretatt som en del av miljøoppfølgingsplanen. (MVA)	<i>Rusasetområdet vil i fremtiden bli et godt område for friluftaktiviteter, foruten de tre områdene som Fylkesmannen peker på som kompensasjonsareal for tapte friluftsområder.</i> <i>Se for øvrig vurderinger i saksframlegget.</i>
	Ørlands våtmarksystem har internasjonal status som Ramsarområder. Det må vurderes skadebegrensningstiltak og kompenserende areal for å sikre verdiene i de rike våtmarksområdene. (MVA)	<i>Mht. kompensasjonsarealer er de mest nærliggende areal Instrandfjæra, Brekstadfjæra og Rusasetområdet.</i> <i>Krav til vurdering av evt. skadebegrensende tiltak sikres i bestemmelsen pkt. 4.3.4 – utredninger i MOP</i> <i>Krav til tilrettelegging av kompenserende areal sikres i bestemmelsen § 7.2.3.</i>
	I arbeidet med MOP er det viktig å få en bedre utredning av tilstand på bløtbunnsfauna, vannplanter og makroalger i forhold til langvarig eksponering av næringsstoffer og miljøgifter i Grandefjæra. I tillegg bør grunnvannsbønnen beholdes for å kunne ta stikkprøver/kontrollere påvirkning senere. (MVA)	<i>Forsvarsbygg har kartlagt bløtbunnsfauna. Langsiktig overvåkning ivaretas gjennom ny reguleringsbestemmelse pkt. 4.3.4 - krav til undersøkelser i MOP</i> <i>Temaet vil også være sentralt i forbindelse med behandling av utslippstillatelse, vilkår i denne og oppfølgende tilsyn.</i>
	Undersøke/ser av kadmiuminnhold og oljeinnhold i planter bør utredes nærmere i MOP. I tillegg må lavfrekvent lyd og vibrasjoner følges opp i MOP. (MVA)	<i>Forholdet er utredet, men det kan foretas supplerende planteundersøkelser. Dette har trolig liten verdi da utslipp fra nye fly vil være vesentlig mindre enn fra dagens F16.</i> <i>Det er satt krav om nærmere utredninger av lavfrekvent lyd og vibrasjoner i MOP. Se også ny reguleringsbestemmelse pkt. 4.3.4. Oppfølgende undersøkelser av kadmiuminnhold og oljeinnhold i planter bør utredes nærmere. Dette er presisert i § 4.3.4.</i>

	Etablering av gang - og sykkelveg på strekningen Uthaug - Brekstad vil gi barn og unge tryggere ferdsel. (OUA)	<i>Rådmannen slutter seg til Fylkesmannens klare henstilling til etablering av gang sykkelveg på strekningen Hårberg – Uthaug, jfr. endret reguleringsbestemmelse pkt. 7.2.3. Rådmannen legger til grunn at tiltaket skal finansieres av tiltakshaver.</i>
	Fylkesmannen forutsetter at det iverksettes tiltak for å sikre skolebarna en trygg vei til og fra Hårberg skole i anleggsperioden. (OUA)	<i>Det er viktig at Forsvarsbygg utreder nødvendige tiltak som ivaretar trafikksikkerheten for skolebarna. Når lokalisering av steinuttak er klart, må trafikksikkerhetsplan legges fram til behandling for kommunen og veieier.</i>
	Fylkesmannen forutsetter at det iverksettes tiltak for å sikre at elevene ved Hårberg skole i minst mulig grad blir forstyrret i skoletiden grunnet støy og forurensning fra anleggsvirksomheten. (OUA)	<i>Rådmannen er ikke enig i Forsvarsbygg sine vurderinger om at elevene ved Hårberg skole ikke vil bli forstyrret i skoletiden pga. støy og forurensning fra anleggsvirksomheten. Skolen og dens utearealer ligger tett ved hovedvei hvor det vil foregå stor anleggstrafikk i skoletiden, og Fylkesmannen påpeker at anleggsstøy og luftforurensning fra anleggsområdet inne på flystasjon også vil ha negativ påvirkning for elevens læringsmiljø. <i>Rådmannen forutsetter at anbefalte grenseverdier i retningslinje T-1442 mht. grenseverdier for bygge- og anleggsstøy overholdes.</i></i>
	Flere av bestemmelsene til reguleringsplanen må klargjøres og tydeliggjøres for å være juridisk bindende. (JUBA)	<i>Dette er i stor grad ivaretatt i forslag til reviderte reguleringsbestemmelser.</i>
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Merknader til reguleringsbestemmelsene	
	§4.3 MOP - må fremgå når kravet om å utarbeide MOP slår inn.	<i>Dette følger av rekkefølgebestemmelsene.</i>
	§4.4.1 Vurder å ta inn beskrivelse av plassering, utforming og høyder for bygninger, anlegg og utstyr.	<i>Dette er ivaretatt på plankartet. Det er ikke nødvendig at dette også tas inn i bestemmelsene.</i>

	Henvisningene til ICAOs standarder og anbefalinger - ikke juridisk bindende.	<i>ICAO standardene er entydige, og dette er formulering som nettopp er benyttet for GRD.</i>
	§4.6 parkering - hvor mange El-bilplasser og overbygde sykkelplasser skal det legges opp til? Vær presis.	<i>Dette er naturlig å vurdere i forbindelse med byggesøknad.</i>
	<p>§4.9 Støy – fordel om støykravene siteres, ikke bare vise til NS 8175:2012 4.9.1. annet strekpkt. For lite presis. Fremstår som om det er lydklasse D som blir juridisk bindende.</p> <p>4.9.2 ikke tilstrekkelig presis slik at lydklasse C blir juridisk bindende. Videre kan en ikke forskuttere innløsningsplikt i en reguleringsplan - kan ikke binde opp etterfølgende oppgjør.</p> <p>Reguleringsplanen kan heller ikke gi bestemmelser av privatrettslig karakter dvs. som å fastsette når utbedringstiltak på den enkelte bolig skal gjennomføres.</p>	<p><i>Lydklasse D skal være juridisk bindende lydklasse innenfor planområdet.</i></p> <p><i>Se vurderinger i saksframlegg. Se også kommunens brev av 22.09.14 og Fylkesmannens tilsvarende i e-post av 10.10.14.</i></p> <p><i>Dette er hensyntatt i reviderte reguleringsbestemmelser.</i></p>
	§5.2 Plankartet bør muligens vise kombinert formål?	<i>Det er ikke avklart om det blir kombinert bruk.</i>
	§5.4 upresist. Ingen juridisk binding	<p><i>I forslag til reguleringsbestemmelse § 5.4 kan det innenfor område F4 tillates oppført bygninger og anlegg for militært bruk. Form, høyde og bruksformål skal ta hensyn til sivil nabobebyggelse.</i></p> <p><i>Dette gjelder ikke hensynsone H570_3 innenfor område F4. Her gjelder bestemmelsenes § 6.2.3. I dette området skal det ikke tillates oppføring av bygninger eller anlegg som kan påvirke kirkestedet.</i></p>
	§5.5 Ikke juridisk bindende, ingen klare forbud eller påbud. Tredje ledd av privatrettslig karakter?	<i>Tredje ledd i § 5.5 er strøket. Første og andre ledd inneholder presiseringer.</i>
	7.1 siste ledd – Større masseuttak må vises på planen.	<i>Dette er ivarettatt som eget formål i revidert plankart.</i>

	7.2.1 Ikke klart nok om rekkefølgekrav. Hva ligger i kravet og hva skal til for å oppfylle det?	<p>§ 7.2.1 i reguleringsbestemmelsene er dette endret med følgende ordlyd:</p> <p><i>Tiltakshaver skal utarbeide en trafikksikkerhetsplan som skal godkjennes av kommune og veieier for de vegstreknings som blir belastet med anleggstrafikk. Før igangsettingstillatelse kan gis skal alle punkter i planen som angjelder tiltaket være etablert.</i></p>
	7.2.3 «Umiddelbart» kan utgå.	<i>Formuleringen er endret, jfr. reguleringsbestemmelsernes § 7.2.3.</i>
Felles landbruksnemnd Ørland/Bjugn	Driveplikten som Forsvarsbygg gjennom jordloven har på landbruksarealene på flystasjonsområdet må opprettholdes og oppfølges av offentlige myndigheter også etter utbyggingen.	<p><i>Forsvarsbygg uttaler at de er bevisst sitt ansvar for driveplikten. Gjenstående jordbruksarealer skal leies ut som før.</i></p> <p><i>Rådmannen vil påpeke at plikten til å drive jordbruksarealer etter jordlovens § 8 gjelder for at jordbruksareal, uavhengig av hvilken planstatus jordbruksarealene måtte ha.</i></p>
	Nedbygget matjord må kompenseres med oppdyrking. Ettersom nydyrket jord ikke vil ha samme avlingspotensial som gammel kulturjord mener landbruksnemnda at ett dekar nedbygget dyrka mark på stasjonsområdet må kompenseres med oppdyrking av 2 dekar nytt landbruksareal. Det er i dag store udyrkede arealressurser inne på stasjonsområdet. Nydyrkinga må fortrinnsvis skje i kommunene Ørland eller Bjugn. Dette er viktig både for å holde liv i det lokale landbruket og for å etterkomme Stortingets mål om at sjølforsyningsgraden på mat skal opprettholdes.	<p><i>Kommunen vil vurdere dyrkingspotensialet i samråd med utbygger.</i></p> <p><i>Rådmannen har gjennom landbruksprosjektet initiert en kartlegging av dyrkbare arealer i Ørland kommune, også innenfor reguleringsplanområdet.</i></p> <p><i>Dette er presisert i reguleringsbestemmelsernes § 5.5.</i></p>
	Landbruksnemnda er kritisk til arealbruken i samband med utvidelsen nordøst på flyplassområdet. Retting av gjerdet må skje ved flytting av gjerdet innover, slik at det blir frigitt arealer på	<p><i>Messerschmidthangarene inngår i Landsverneplanen for Forsvaret. De er fredet etter kulturminnelovens § 22a.</i></p> <p><i>For øvrig er den nye gjerdelinjen begrunnet i</i></p>

	<p>utsiden. Nemnda er innforstått med at ekstra areal kreves til forlengelse av rullebanen, men mener det legges opp til for stort beslag av areal rundt armeringshus, retting av gjerde etc. i området. Det nevnes i den forbindelse at det i nærheten av det omtalte området er et areal med fredede messerscmidthangarer fra 2. verdenskrig. Nemnda mener at den kulturhistoriske verdien av overgrodde betongkonstruksjoner fra naziokkupantene er tvilsom. Bunkersområdet bør benyttes til armeringshus og sikkerhetssone framfor å beslaglegge privat areal utenfor basen.</p>	<p><i>planbeskrivelsen og egen tilleggsnotat (nr. 01). Ca. 2/3 av de arealer som erverves skal fortsatt leies ut til jordbruksformål.</i></p>
	<p>God tilgang til landbruksarealene inne på flyplassområdet må inn som et premiss i reguleringsplana. Det må opprettes en ny landbruksport i nord. Det må fortsatt være muligheter til å benytte alle basens porter.</p>	<p><i>Forsvaret vil arbeide videre med å avklare nødvendige jordbruksatkomster til utleie arealene på basen i henhold til de foreslåtte reguleringsbestemmelsene.</i></p> <p><i>Dette er presisert i reguleringsbestemmelsenes § 5.5</i></p>
	<p>Gårdbrukere i nordenden som taper jord i samband med baseutbyggingen må få første rett til å leie det samme arealet inne på stasjonen.</p>	<p><i>Dette må avtales mellom utbygger og gårdbruker.</i></p>
	<p>På grunn av usikkerhet om hvordan flystøyen fra F-35 flyene virkelig vil oppleves må det legges opp til fleksible løsninger for gårdsbrukene i støysonene. Gårdbrukerne må ha muligheten til å oppleve hvordan støyen virkelig påvirker husdyrproduksjonen og botilværelsen før de må ta stilling til eventuell innløsning.</p>	<p><i>Det må bygges kompetanse om bl.a. husdyr og støy. Dette er presisert i § 4.3.4</i></p> <p><i>Kommunen og utbygger jobber sammen om mulighetsstudier for gårdbrukere i rød sone.</i></p>
	<p>Forsvarsbygg må flytte gårdstun for de hardest støyrammede i rød sone. Melkeproduksjon er praktisk svært vanskelig og dyrevernsmessig uforvarlig å drive hvis brukeren skal bo en annen plass enn der fjøset står. Flytting av tun er den eneste løsningen dersom man skal følge lovens intensjon om at ingen skal bli skadelidende samt at alle berørte av en utbygging skal ha full erstatning.</p>	<p><i>Rådmannen har gjennom landbruksprosjektet et pågående arbeid for å utrede mulige fellesløsninger sammen med grunneier. Forsvarsbygg og Sør-Trøndelag fylkeskommune.</i></p>

	Flytting av gårdstun er forøvrig den eneste løsningen nemnda kan se for seg for eiendommen 70/11 ved basens hovedport som etter utbyggingen vil komme i en meget vanskelig inneklemt situasjon.	
	Landbruksnemnda krever at all matjord fra byggeområdene inne på basen blir tatt vare på og brukt til jordforbedring eller nydyrking på eller utenfor flyplassområdet.	<i>Eventuelt overskudd av matjord vil bli tilbudt for jordforbedring. Se presisering i bestemmelsenes § 5.5.</i>
	Ut fra et viltfaglig hensyn så bør minst mulig areal i nordenden gjerdes inn, for at dyra skal ha mulighet til å passere.	<i>Hele basen må gjerdes inn av sikkerhetsmessige hensyn.</i>
	Siden ØHF benytter Tarva som skytefelt må også gårdbrukerne på Tarva tas med i betraktningen om støy og erstatning. Beitende dyr går ute hele året.	<i>Dette skal behandles i egen sak.</i>
Norges Bondelag.	Merknader til arealplanen Konsekvensutredninger (ku) landbruk, kulturminner og kulturmiljø, landskap og lokalklima, arealbruk, lokal og regional utvikling og støy beskriver delvis de konsekvenser etablering av Ørland kampflybase har for landbruket i Ørland kommune. Imidlertid er både beskrivelsen av mulige konsekvenser og avbøtende tiltak ufullstendige på tross av omfanget av rapportene. Det vises til tidligere høringsbrev fra Ørland bondelag og Sør-Trøndelag bondelag.	<i>Kommentarene er synspunkter, og ikke konkrete innvendinger, med unntak av størrelsen på arealinngrepet i nord. Det vises her til kommentar over.</i>
	Ørland kommune kommer inn på utfordringene for landbruket i forslag til reguleringsplan, og Norges Bondelag er tilfreds med at kommunen har tatt hensyn til noen av de merknader Bondelaget har hatt til konsekvensutredningene.	<i>Tas til etterretning.</i>
	Etablering av Ørland Kampflybase vil ha store negative konsekvenser for landbruket og de menneskene som er knyttet til gårdene som bosted og arbeidssted. Planområdet og rød/gul sone for	<i>Tas til etterretning.</i>

	støy omfatter ca. 110 gardsbruk og av disse har 36 bruk drift med husdyr. De husdyrbruk som ligger i verste støysone har ekstra store utfordringer som det må ivaretas.	
	Reguleringsplanen viser til at 33 % av dagens melkeproduksjon i kommunen skjer innenfor rød støysone og 28 % innenfor gul støysone. Det er svært lite avklart hvordan støy påvirker husdyrene på kort og i særlig grad på lang sikt. Dette bør utredes videre i et eventuelt forskningsprosjekt. Det er saledes umulig å vite om en kan drive med etisk forsvarlig husdyrproduksjon innenfor rød og eventuelt gul støysone. Mattilsynet har uttalt at de ikke vil godta et husdyrhold der brukeren ikke er til stede for husdyra og bor på gården.	<i>Rådmannen har sammen med Fylkesmannen en dialog med Mattilsynet om utfordringer knyttet til husdyr og støy i Ørland. Man har lite kunnskap om dette og det vil bli iverksatt videre undersøkelser.</i>
	Landbruket er i en spesiell situasjon i forhold til boligene som blir berørt. Garden er både boplass og arbeidssted for brukerfamiliene. Både nåværende og framtidig næringsdrift blir berørt, der det legges restriksjoner både på beboelse og driftsform. For gårdbrukerne vil dette ha negative økonomiske konsekvenser både på kort og lang sikt, som må kompenseres. Å kompensere for et framtidig utviklingspotensial kan by på utfordringer som må tas alvorlig av Forsvarsbygg. Det bør etableres et fond av Forsvaret som kan brukes til å fremme ny næringsutvikling på gardsbruk der tradisjonelle næringer blir umuliggjort av flystøy og aktivitet knyttet til Kampflybasen bade i anleggs- og driftsfasen.	<i>Tas til etterretning</i>
	Når det gjelder flytting og reetablering av gårdstun må dette utredes nærmere, både de økonomiske og praktiske konsekvenser.	<i>Rådmannen har igjennom landbruksprosjektet iverksatt arbeid med mulighetsstudier for de gårdbrukere som blir mest berørt.</i>
	Arealinngrepene på god matjord er store i reguleringsplanen. Innenfor gjerdet på dagens base skal det bygges ned 1 040 dekar	<i>Alle leieavtaler inne på basen er på 10 års basis og utløper nå. Det skal inngås nye avtaler om utleiearealene. Dette er et samarbeid mellom Forsvarsbygg.</i>

	<p>matjord til selve kampflybasen, samt 265 dekar til andre formål (bygninger etc.), totalt 1 305 dekar god matjord. Med nåværende jordleieavtaler vil 5 av 11 leietakere inne på stasjonen miste store arealer i forbindelse med utbyggingen i henhold til berørt areal som er omtalt i temarapporten. Av disse er 2 melk - og kjøttprodusenter som er heltidsgardbrukere. En annen av leietakerne mister inntil 80 % av driftsgrunnlaget som har vært en viktig del av drifta i nærmere 50 år. Dette har selvfølgelig betydning for deres videre drift og satsing.</p>	<p><i>landbruksmyndigheter og landbruksnæringa.</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Arealbeslaget i nord ved utvidelse av flystripa (utenfor dagens gjerde) er på 656 dekar matjord og berører 15 eiendommer i området. De 15 eiendommene drives av totalt 13 gårdbrukere, 5 av disse gårdbrukerne driver også arealer inne på basen. Av disse er det 7 husdyrprodusenter, hvorav 6 heltids melkeprodusenter. Arealbeslagene varierer fra 6 til 149 da pr grunneier. Vi kan ikke se at Forsvarsbygg har argumentert tilstrekkelig for å beslaglegge så store arealer. Til utvidelse av flystripa og nytt ammunisjonslager er det bare behov for mellom 100 og 200 dekar. Forsvarsbygg argumenter er som følger: • Lage et rett gjerde for bedre vakthold: Her mener vi det finnes mange gode tekniske løsninger for overvåking av et gjerde som ikke betinger et rettlinjert gjerde. • Lov om brann og eksplosjonsfare der det henvises til lovpålagte buffersoner: Her vil vi påpeke at verken lov eller forskrift sier noe om avstand til nabogrense. Loven nevner bare avstand til private og offentlige bygninger samt offentlig vei. 	<p><i>Arealbeslaget er begrunnet, bl.a. i tilleggsnotat nr. 1 - Arealbruksspørsmål. I korte trekk er begrunnelsen for arealbeslaget å ha full kontroll med tilstøtende arealer.</i></p> <p><i>Det er riktig at hverken lov eller forskrift har konkrete krav til sikkerhetsavstander. Dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle.</i></p>
	<p>Bondelaget vil derfor igjen protestere på at Forsvarsbygg tar unødige mye matjord og det er ikke sannsynliggjort at Forsvaret har behov for dette arealet på kort eller lang sikt. Det er for øvrig kartlagt 3.800</p>	<p><i>Tas til etterretning.</i></p> <p><i>Kommunen vil vurdere dyrkingspotensialet i samråd med utbygger.</i></p>

	dekar dyrkbar jord i kommunen og det må dyrkes ny jord som erstatter det som bygges ned. Dette er ikke berørt i reguleringsplanene, men må inn som en premiss.	<i>Rådmannen har gjennom landbruksprosjektet initiert en kartlegging av dyrkbare arealer i Ørland kommune, også innenfor reguleringsplanområdet.</i> <i>Dette er presisert i reguleringsbestemmelsenes § 5.5.</i>
	KU beskriver de mange gamle vemeverdige bygningene som er innenfor rød støysone. Det må legges til rette for at vemeverdige hus på gårdsbruk kan bli stående som en del av et verdifullt kulturlandskap og kunne benyttes til bolig.	<i>Se vurderinger i saksframlegget.</i> <i>Forsvarsbygg er selv innstilt på å bevare hus for å ivareta bygningsmiljø og kulturlandskap, men dette kan ikke reguleres i bestemmelsene for ØHF. Det er lagt inn en hensynssone kulturmiljø i arealdelen.</i> <i>I samarbeid med kommunen vil det bli vurdert hvilke eventuelle innløste bygninger som bør få stå videre.</i>
Norges Bondelag.	Merknader til reguleringsbestemmelser § 1 Formål med planen Vi foreslår en tilføyelse til første setning: ... og andre forsvarsanlegg, samt legge til rette for en god utvikling av lokalsamfunnet rundt Ørland Kampflybase. Begrunnelse: Reguleringsplanen og de ulike utredningene er opptatt av diverse avbøtende tiltak for å ivareta en forsvarlig utvikling av lokalsamfunnet rundt og nær kampflybasen. Hovedformålet er etablering av en ny kampflybase, men det skal skje på en måte som ivaretar andre samfunnshensyn som helse, miljø, matproduksjon, osv. Derfor bør dette også inn i formålet for planen.	<i>Reguleringsplanen skal ikke ha noe konkret formål for arealutviklingen utenfor planområdet.</i>
	§4.2.1 Vi foreslår et nytt avsnitt <i>Ved omdisponering av dyrka areal skal en særlig ta hensyn til § 3. I punkt b i Plan og Bygningsloven og se hen til jordlovas bestemmelser.</i>	<i>Det eksisterende samarbeidet mellom Forsvarsbygg, landbruksmyndigheter og landbruksnæringa om retningslinjer, og gjennomføring av driften på arealene i reguleringsområdet videreføres. Vises ellers til § 5.5 i bestemmelsene hvor dette presiseres.</i>

	<p>Begrunnelse: Selv om det dyrka arealet innenfor gjerdet på kampflybasen formelt ikke kommer inn under jordlova, mener Bondelaget at slike omdisponeringer må klareres av kommunen og behandles i tråd med bestemmelsene i plan- og bygningsloven der en ser hen til jordlovas bestemmelser.</p>	
	<p>§4.3.1 Vi foreslår et tillegg i siste avsnitt og et nytt avsnitt etter siste setning: .. herunder for <i>forurensning</i> og støyproblematikk i landbruket og naturområdet i Grandefjæra. <i>Undersøkelsene skal skje i samarbeide med nasjonale og internasjonale fagmiljø.</i></p> <p>Begrunnelse: Forurensning fra flybasen til dyrkajord og vann må utredes mer i detalj, særlig de langsiktige konsekvenser. Areal på flybasen er blant annet ikke godkjent til økologisk planteproduksjon og en bør følge nøye opp blant annet innhold av tungmetaller og andre uønskede stoffer i planteveksten på og nær kampflybasen. Støyproblematikken knyttet til husdyrproduksjon må utredes i mer detalj hvor en også henter inn kunnskap fra andre land der det har skjedd tilsvarende etableringer i et landbruksområde.</p>	<p><i>Rådmannen vil oppfordre til at relevante kompetansemiljøer benyttes i dette arbeidet.</i></p>

	<p>§4.7 Overvannsbehandling Vi forslår følgende tillegg i første avsnitt: 200 ars nedbørsintensitet. <i>Nødvendig oppdimensjonering av overflateavløp skal følges ut til endelig resipient i rør.</i></p> <p>Begrunnelse: Det er grunn til å tro at ny bygningsmasse og økt areal med asfalt vil øke avrenningen fra kampflybasen betydelig. Det er særlig viktig at alle avløp dimensjoneres opp helt fram til resipient (fjorden), da for eksempel et avløp til Grandefjæra vil kunne overbelaste det hydrotekniske anlegget etablert der. Det er videre viktig at avløpet blir lagt i rør for å ha god kontroll og sikkerhet omkring avløpet.</p>	<p><i>Reguleringsbestemmelsene kan ikke sette krav bestemte tekniske løsninger utenfor planområdet. Der er organisert kanallag og avtaleverk for de ulike utløpene i Grandefjæra. I rådmannens forslag til reguleringsbestemmelser § 5.5. påpekes at gjennomgående drenering og avløp fra basen skal ivaretas. I MOP må drenering være et viktig tema</i></p> <p><i>Forsvarsbygg har bekreftet at de vil tilstrebe løsninger med tilstrekkelig fordrøyningsmagasiner inne på basen slik at topp belastning på Leirbekken ikke blir høyere enn i dag.</i></p>
	<p>§4.9.2 Utenfor planområdet Her må en ta seg i vare slik at reguleringsbestemmelsene ikke griper inn i de privatrettslige forhold mellom Forsvarsbygg og de enkelte grunneiere. Videre må reguleringsbestemmelsene sikre trygghet og forutsigbarhet for de som må fraflytte sine eiendommer.</p> <p>Vi foreslår et nytt punkt: <i>Alle eiendommer innenfor denne sonen skal tilbys innløsning innen rimelig tid for kampflyenes ankomst etter stadfestet reguleringsplan. Det skal tilstrebes at alle gis en romsligfrist for å finne erstatningsboliger.</i></p> <p>Begrunnelse: Etter reguleringsplanen er det 183 boliger innenfor (ny) rød støysone som vil få tilbud om innløsning, hvorav mange på gardsbruk. Dette medfører en stor psykisk belastning for de berntie, som ikke vet hvor eller når de skal flytte, i hvilken grad de blir økonomisk i stand til å</p>	<p><i>Enig i intensjonen. Reguleringsbestemmelsene er endret på dette punkt etter innspill fra Fylkesmannen. Se saksframlegget.</i></p>

etablere seg i nye hjem, eller hvordan de kan videreføre gardsdriften etter fraflytting. Av hensyn til disse er det derfor avgjørende å avklare innløsningsspørsmålene så tidlig som mulig, og at de samtidig gis god tid fra fastsettelse av økonomisk kompensasjon til faktisk fraflytting.

Vi foreslår enda et nytt punkt:

Som et ledd i bevaring av et verdifullt kulturlandskap må det gis mulighet til å la bebyggelse stå igjen for å kunne bebos når grunneier ønsker der, selv om den innløses.

Begrunnelse:

KU Kulturminner og kulturmiljø beskriver de mange vemeverdige bygninger som står i området. Det ville bli svært negativt for lokalsamfunnet om alle bygninger i rød sone blir revet og området står igjen uten hus. Dersom kampflybasen en gang skulle bli nedlagt eller vesentlig endret ville det lette tilbakeflytting i stor grad dersom hus blir stående. Framtidig vedlikehold av fraflyttede hus må avgjøres ved egne avtaler.

Vi foreslår å stryke avsnittet som starter med: *I de tilfeller det ikke oppnås avtale.....*

Begrunnelse:

Når det gjelder avtale eller plikt til innløsning, er dette en sak som må avgjøres av rettsapparatet eller ved en frivillig avtale mellom partene, og er for så vidt Ørland kommune uvedkommende.

Dette forhold kan ikke reguleres i bestemmelsene. Forsvarsbygg er selv innstilt på å bevare hus for å ivareta bygningsmiljø og kulturlandskap. Det er lagt inn en hensynssone kulturmiljø i arealdelen.

Ønske om å bebo innløste eiendommer generelt må avklares med Forsvarsbygg gjennom forhandlingene.

Det vises også til mulighetsstudier i forbindelse med landbruksprosjektet som er igangsatt av Ørland kommune og hvor Forsvarsbygg deltar.

	<p>§ 5.5 Landbruk</p> <p>Vi foreslår et tillegg til andre avsnitt: fra omkringliggende areal. Forsvarsbygg har ansvar for vedlikehold av alle grøfter og hydrotekniske anlegg på områder som erverves.</p> <p>Begrunnelse:</p> <p>Det vises til detaljert grøftkart for Ørland. Innenfor det område som erverves er et nettverk av grøfter og hydrotekniske anlegg. Disse må vedlikeholdes av grunneier og forsvarsbygg må delta med kostnader i eventuelle fellesanlegg når det gjelder avløp.</p> <p>Vi foreslår en endring også i siste avsnitt i punkt 5.5. Punktet bør lyde slik: <i>Overskudd av matjord skal tas vare på som ressurs og skal gjenbrukes til matproduksjon.</i></p> <p>Begrunnelse:</p> <p>Det er viktig at matjord som fjernes fra områder som skal bygges ned med asfalt, bygninger og annet, tas vare på og brukes til enten oppdyrking eller på områder som trenger et ekstra matjordlag. Matjord må ikke brukes som fyllmasse til jordvoller og lignende.</p>	<p><i>Rådmannen vurderer at dette er ivaretatt i § 5.5, siste ledd</i></p> <p><i>All matjord som ikke benyttes i anlegget (herunder til grøntanlegg) vil i følge Forsvarsbygg bli ivaretatt og disponibelt for jordbruksformål.</i></p> <p><i>Rådmannen vurderer at dette er ivaretatt i bestemmelsenes § 5.5.</i></p>
<p>Forsvarsbygg</p>	<p>Uenig i kommunens forslag til støygrense for innløsning. Påpeker manglende begrunnelse og hjemmel.</p>	<p><i>Se vurderinger i saksframlegget</i></p>
<p>Helse- og omsorgsdepartementet</p>	<p>For å forebygge fremtidige helseproblemer, saksbehandlingstid og nye utredninger, vil departementet anbefale å legge inn tilstrekkelige bestemmelser i planen som forebygger problemer i etterkant.</p>	<p><i>Dette er nettopp bakgrunnen for de kriterier og bestemmelser kommunen har satt mht. krav til innendørs støynivå og hvem som bør få tilbud om innløsning. Forsvarsbyggs kriterier for innløsning og krav/tolkning av T 1442 s anbefalinger mht. innendørs støynivå synes ikke å ivareta dette. Kommunens forslag er basert på</i></p>

		<p><i>anbefalinger i støyretningslinjen. Den tolkning som Forsvarsbygg har valgt, kan ikke anses som en tilstrekkelig føre-var holdning. Dose/respons vurderingene som er gjort som grunnlag for anbefalingene i T-1442 er ikke tilpasset jagerflystøy. Se for øvrig saksframlegget.</i></p>
Folkehelseinstituttet	<p>Støtter FMST tilrådning om innløsning og ambisjonsnivå for innendørs støynivå der tilbud om innløsning blir avvist av grunneier. Støtter kommunen med hensyn til lavfrekvent støy, forebyggende og avbøtende tiltak, flygemønster og flytting av skole. Mener de danske grenseverdiene for lavfrekvent støy er mest aktuelle. Ser alvorlig på områder utenfor basen med fare for hørselskade - bør gjerdes inn. Støy med raskere stigetid må utredes bedre. Viktig med informasjon i forkant av øvelser og nattflyging. Viktig å minimere flyging natt og helg. Støymålinger bør gjennomføres på hensiktsmessige steder av akustikkfaglige eksperter i samarbeid med støy- og helsefaglig ekspertise.</p>	<p><i>Forholdet vedrørende lavfrekvent støy er utredet i egen tilleggsrapport. Norge har ikke grenseverdier eller retningslinjer mht. lavfrekvent støy og vibrasjoner som kan legges til grunn for fly. Folkehelseinstituttet viser til danske retningslinjer, men disse og tilhørende målemetoder er i følge Forsvarsbygg utviklet for jevn stabil lydangivelse og ikke er egnet for vurdering av støysituasjon med jagerfly.</i></p> <p><i>Rådmannen setter spesifikke krav til utredning av mulige skadevirkninger av lavfrekvent støy herunder tiltak, jfr. forslag til ny reguleringsbestemmelse § 4.3.4.</i></p> <p><i>Områder med fare for hørselskade vil bli merket. Kan ikke reguleres i plan.</i></p> <p><i>Rutiner for varsling av aktiviteter utenom vanlig daglig trening og overvåkning av faktisk støybelastning skal etableres jfr. krav til innhold i MOP</i></p>
Sør-Trøndelag fylkeskommune	<p>Anbefaler at Tungavegen brukes til anleggstrafikk, forutsetter at FB dekker merkostnader til ekstra vedlikehold/istandsetting, anbefaler dispensasjon etter kulturminneloven, mener Hårberg skole bør innløses. Vilkår for egengodkjenning: det må gjøres mindre justeringer i kart og bestemmelser ang. kulturminner. Ber om et samordnet Midtnorsk initiativ ovenfor Storting og Regjering slik at finansiering av Hårberg skole, de støyberørtes situasjon og andre samfunnsmessige følgeskader blir ivaretatt</p>	<p><i>Rådmannen fastholder at skolevirksomheten må avvikles som en følge av kampflybasen, og at det iverksettes hensiktsmessige avbøtende tiltak for å sikre elevene forsvarlig arbeidsmiljø på skolen inntil ny skole er etablert på et annet egnet sted (FHI, HOD, FM og STFK). Se rekkefølgebestemmelser, §. 7.2.3.</i></p> <p><i>Rådmannen mener at kostnadene knyttet til nødvendige tiltak langs Tungavegen er vurdert for høyt. Bruk av</i></p>

		<p><i>Tungaveien vil gi en gevinst både økonomisk og miljømessig da dette gir en kortere kjørestrekning enn FB's foreslåtte alternativ. Dette er ikke tatt med i Forsvarsbyggs vurderinger.</i></p> <p><i>Bruk av Tungaveien anbefales også av Statens Vegvesen som er fylkeskommunens faglig organ.</i></p>
Bjugn kommune	Krever å få seg forelagt de nyeste støyberegningene, kontinuerlig støymåling over et lengre tidsrom fra ankomst av F35. Ber om ROS-analyse for bruk av skytefelt på Tarva. Legger Forsvarsbyggs tilbakemelding på behov for vannforsyning til grunn for videre planlegging.	<i>Bjugn kommune vil kunne få tilgang til de samme rapporter om flymønster og støy som Ørland kommune. Skytefeltet på Tarva er ikke en del av reguleringsplanen for Ørland Hovedflystasjon, og behandles i egen sak.</i>
Agdenes kommune	Ønsker ikke at bygninger i Agdenes kommer innenfor gul støysone.	<i>Nedre del av gul sone er en sone med generelt sett beskjeden støyplage. Vi vurderer det som viktigere å redusere maksimalstøynivåer i områder der støyplagen blir betydelig større (overflyging)</i>
Ørland støygruppe gul sone Uthaug og Uthaugsvegen, FAU Opphaug, Uthaug velforening og Rønne grendalag	<p>Avbøtende tiltak som må innarbeides i reguleringsplanen:</p> <p>Tilstrekkelig støyisolering av eksisterende bebyggelse iht krav om lydklasse C, og forslag til reguleringsbestemmelser for støy</p> <p>Forslag til reguleringsbestemmelse om at utførelse av støytiltak skal avklares i samråd med grunneier</p> <p>Forslag til reguleringsbestemmelse om at det skal sikres tilfredsstillende ventilasjon</p> <p>Ber om nytt støykart som hensyntar støy fra kampfly på bakken, vindretning og frost</p>	<p><i>Vedrørende krav til klasse og bestemmelse om innløsning: Se saksframlegget.</i></p> <p><i>Forsvarsbygg kan ikke gjennomføre bygningsmessige tiltak uten etter avtale med huseier.</i></p> <p><i>Krav om tilstrekkelig ventilasjon følger automatisk av tekniske forskrifter til plan- og bygningsloven.</i></p> <p><i>Vind og vær påvirker støyutbredelse. Godkjente metoder for beregning av støyutbredelse ivaretar dessverre ikke dette per i dag. Mht. støy fra fly på bakken: Taksing er inkludert. Oppkjøring/nedkjøring i hangarer er foreløpig ikke inkludert. Støykart må justeres når Forsvarsbygg har ferdigutviklet løsninger inne på basen. Det kan i følge</i></p>

	<p>Ber om rekkefølgekrav om gang- og sykkelveg fra Uthaug til Brekstad. Mener at bomiljø får middels til stor negativ konsekvens og nærmiljø får middels til negativ konsekvens. Gang- og sykkelveg er viktig for å øke kvaliteten på bo- og nærmiljø, helse og trivsel. Beregnet trafikk i Uthaugsvegen er for lav.</p>	<p><i>Forsvarsbygg bli noe økning i området øst for basen - ved skvadronsområdet.</i></p> <p><i>Se vurderinger i saksframlegget og forslag til nye bestemmelser.</i></p> <p><i>Rådmannen støtter fullt opp under kravet om etablering av gang sykkelveg på strekningen Hårberg - Uthaug. Rådmannen legger til grunn at tiltaket finansieres av tiltakshaver.</i></p>
<p>Styringsgruppa for Aksjon Bevar Uthaug</p>	<p>Støtter etableringen av kampflybasen. Støtter krav om støyisolering av eksisterende bygninger i lydklasse C og behov for gang- og sykkelveg. Ønsker vurdert flystøyfrie helger. Imøteser dialog med kommunen for å utvikle Uthaug.</p>	<p><i>Se vurderinger i saksframlegget og forslag til nye reguleringsbestemmelser.</i></p> <p><i>Ønsket om støyfrie helger må bli en sterk oppfordring til Forsvarsbygg. Kan ikke reguleres i bestemmelsene.</i></p>
<p>Støygruppa Ørland</p>	<p>Viktig med raske og forutsigbare avklaringer mhp innløsning og tiltak. Ønsker raskere framdrift på tilbud om innløsning, Foreslår nytt punkt i reguleringsbestemmelsene: <i>«Alle aktuelle eiendommer skal tilbys innløsning seneste ett år før kampflyenes ankomst, og arbeid med taksering av samtlige boliger skal starte straks etter stadfestet reguleringsplan. Alle berørte skal sikres god tid for å finne erstatningsboliger».</i></p> <p>Hus må kunne bestå for i ivareta kulturlandskapet, flytting av tun må utredes nærmere.</p> <p>Støtter krav i rekkefølgebestemmelsene om rutiner for overvåking/registrering og rapportering av støy og flygemønster</p>	<p><i>Rask avklaring er avgjørende. Forsvarsbygg har forespeilet en framdrift hvor de siste får tilbud i løpet av 2019. Dette er alt for sent, særskilt med utgangspunkt i Forsvarsbyggs egne kriterier for innløsning. Se for øvrig saksframlegget og forslag til nye bestemmelser. Tidspunkt for <u>tilbud</u> kan ikke reguleres i bestemmelsene.</i></p> <p><i>Forsvarsbygg er selv innstilt på å bevare hus for å ivareta bygningsmiljø og kulturlandskap, men dette kan ikke reguleres i bestemmelsene for ØHF. Det er lagt inn en hensynssone i arealdelen.</i></p> <p><i>For øvrig vises det til kommunens igangsatte landbruksprosjekt hvor Forsvarsbygg deltar. Som en del av dette arbeidet skal ulike scenarier utredes.</i></p> <p><i>Se vurderinger i saksframlegget</i></p>

	<p>tilsvarende Oslo Lufthavn. Støtter ØK iht støynivå og ambisjonsnivå, og forslår omformulering av reguleringsbestemmelsen § 4.9.2 vedrørende krav om lydklasse C: «Der dette ikke er praktisk mulig mht rene bygningstekniske forhold eller ifra kravet ikke er gjennomførbart innenfor forsvarlig nytte-kostforhold kan kommunen gi dispensasjon opp til 5 dB, -tilsvarende lydklasse D angitt i NS 8175:2012».</p> <p>Kost-nytteforhold på utredes nærmere, hva legges i det. Ber også om at reguleringsbestemmelsene inneholder krav om at utbygger plikter å tilby innløsning om kravene i § 4.9.2 ikke kan oppnås.</p>	<p><i>Der lydkravene ikke oppnås må det enten tilbys innløsning, eller Forsvarsbygg må søke dispensasjon fra å drive støyende virksomhet som gir høyere støybelastning enn tillatt.</i></p>
Fosen Naturvernforening	<p>Påpeker konfliktområder som jordvern, friluftsområder, influensområder, reindrift, vindkraft, naturmiljø, kulturminner/miljø, landskap, helse, barn og unges interesser, kommunelov/folkeavstemming, forurensning, samfunnskostnad og nytteverdi. Stiller spørsmålstegn ved objektiviteten ved SKU. Påpeker Forsvarets rolle og ansvar for biologisk mangfold. Stiller krav til tilleggsutredninger for støysonekart, naturmangfold, friluftsliv, bomiljø, flyaktivitet, basevalg, helsefaglig vurdering, påvirkning på ulike typer husdyr, droner, luftvernsskyts.</p>	<p><i>Nivået på utredningene vurderes nå forsvarlig til å fatte planvedtak. Rådmannen forholder seg til at basevalget er tatt. Omfattende prosess rundt behandling av planen har resultert i det flymønster som nå er lagt til grunn, og der hensynet til støy både overfor mennesker og fugl har blitt en avveining. Det vil bli satt i gang særskilte undersøkelser mht. konsekvenser for Grandefjæra RAMSAR-område gjennom miljøoppfølingsplan. Dette også i følge Fylkesmannen.</i></p>
Arnt Solem	<p>Ber om at forslag til endret flymønster i tilleggsutredning nr. 13 tas ut. Ber om at man unngår svært marginale randsoner, ønsker løsningen der det er lagt inn en 200 fots profil.</p>	<p><i>Flymønster, jfr. tilleggsutredning 13, reduserer støybelastning - maksimalstøy særskilt - og vurderes samlet sett som mest fordelaktig for flertallet mht. støybelastning. Med rådmannens forslag til krav til utendørs støynivå vil innløsning for disse boligene uansett bli en automatisk følge.</i></p>
Eivind Holden	<p>Forslag til to nye reguleringsbestemmelser som hensyntar ev. endringer i forutsetningene for støy ved økt eller annen aktivitet.</p>	<p><i>Er enig i intensjonen. Bestemmelser i plan skal knytte seg til planen som sådan. Man har ikke hjemmel til å sette krav om når reguleringsplan skal opp til ny behandling. Det kan skje når som helst. Dersom man i forbindelse med hensiktsmessig bruk av overvåkning av støybelastning, erkjenner at de forutsetninger som ble lagt til grunn ikke er korrekt, vil dette måtte få følger for støytiltak. Støygrensene gjelder fortsatt.</i></p>

		<i>Forholdet vedrørende logging vil fanges opp overvåkingsprogram med rapporteringsrutiner vedr. flymønster og støy (MOP).</i>
Marihøna musikk- og friluftsbarnhage	Påpeker at økt støybelastning har så alvorlige konsekvenser for barnhagen at den må legges ned.	<i>Framtidig støybelastning ved Marihøna barnhage vil bli tatt opp som egen sak av Forsvarsbygg. Se vurderinger i saksframlegg.</i>
Kari og Dag Inge Hernes	Ønsker gårdstunet flyttet til andre siden av Fv 245. Viser til uttalelse fra Tine og Mattilsynet.	Ørland kommune har igjennom landbruksprosjektet etablert en prosess for å se på fellesløsninger for utfordringer rundt hovedporten. Dette dreier seg om trafikk, sikkerhet og landbruk. De som deltar er Ørland kommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Forsvarsbygg, Ørland Hovedflystasjon og Ørland Bondelag.
Ørland turnforening	Ber om at ny idrettshall implementeres i reguleringsplanen.	<i>Dette kan ikke reguleres gjennom bestemmelser til reguleringsplan.</i> <i>Forsvarsbygg uttaler at «ny idrettshall kan komme på sikt, men det er ikke avklart hvorvidt denne kan åpnes for andre enn Forsvarets egne behov».</i>
FAU Futura barnhage	Uttalelsene knyttet til steinmasser og ev. uttak ved Lerberen. Stiller krav til drift og sikkerhet. Mener at Mikkeltaugen og Lerberen må vurderes opp mot hverandre	<i>Forsvarsbygg har så langt ikke bestemt om det skal tas ut stein fra Lerberen steinbrudd. Det er igangsatt utarbeidelse av reguleringsplan for området. I den sammenheng vil det bli gjennomført konsekvensvurderinger med hensyn til støy, støv, trafikk og sikkerhet. Når disse vurderinger foreligger, vil det bli vurdert nærmere om Lerberen er et reelt alternativ. Område inne på Ørland Hovedflystasjon er vurdert som alternativ for steinuttak (Mikkeltaugen). Området er lagt inn på revidert plankart som eget formål.</i>

Randolf Strømsnes og Hilde Rødsjø	Foreslår Tungavegen som anleggsveg og ber om at Tungavegen tas med i reguleringsplanen.	<i>Rådmannen opprettholder sitt syn på at Tungaveien må kunne brukes som anleggsvei. Rådmannen mener også at kostnadene knyttet til nødvendige tiltak langs vegen er vurdert for høyt. Bruk av Tungaveien vil gi en gevinst både økonomisk og miljømessig da dette gir en kortere kjørestrekning enn Forsvarsbyggs foreslåtte alternativ. Bruken underbygges også av vurderinger gjort av Statens Vegvesen.</i>
Knut Arvid Dyrendal	Uttalelse på vegne av flere oppsittere knyttet til Djupdalskanalen og Meldalsmyrgrøfta. Krever at det blir lagt føringer i reguleringsplanen for at begge kanalene blir lukket og lagt i rør ut til Grandefjæra pga. erosjon, sikkerhet, forurensing, ugrasspredning, bruksnegler, ugunstig arrondering og tilgang til fyllmasse.	<i>Det kan ikke inntas reguleringsbestemmelser om denne typen tiltak utenfor planområdet. I følge Forsvarsbygg er det kun Leirbekken som får økt vannføring som følge av baseutbyggingen, men det planlegges fordrøyningsstiltak på basen for å kontrollere økningen. De to nevnte vassdragene vil ikke bli påvirket slik Forsvarsbygg ser det. Rådmannen anser imidlertid at utbyggingen vil påvirke vannføring i nevnte område, og at avløpet er viktig for reguleringsområdet og for omkringliggende landbruksarealer. Tiltak må settes inn i samarbeid med Forsvaret.</i>

Tilleggsnotat nr. 12 - Normal og avvikende flyging

Oppsummering og kommentarer til uttalelser i forbindelse med offentlig ettersyn (ble lagt ut til offentlig ettersyn etter den ordinære fristen 01.09.14)

Uttalelse fra:	Oppsummering av uttalelser:	Rådmannens kommentarer:
Laila og Jakob Lund	Stiller 4 spørsmål: 1) Hva må til for å få korrekt restriksjonssone for hørselskade?	1) <i>I forslag til reguleringsplan med konsekvensutredning har FB lagt til grunn at områder med maksimalt flystøynivå på dagtid, MFNday, høyere eller lik 110 dBA er soner hvor opphold kan medføre risiko for hørselstap. Dette er i følge FB en konservativ vurdering som vil være dekkende for</i>

	<p>2) Hva må til for å få et korrekt støykart?</p> <p>3) Hvordan kan dette følges opp for fremtiden?</p> <p>4) Privatrettslige forhold vs hinderfrie flater (flyoperative forhold)</p>	<p><i>flymønster og flyaktiviteter som angitt i utredningen og etterfølgende tilleggsnotater.</i></p> <p>2) <i>Foreliggende støysonkart er korrekt beregnet i henhold til godkjent beregningsmetode, avtalt flymønster og aktivitetsomfang.</i></p> <p>3) <i>Det vil etableres et system for å registrere og logge flybevegelser og traseer. Resultater fra dette vil være grunnlag for rapportering av avvik og e. for korreksjon av operative forhold og prosedyrer. Måleprogram utarbeides for å måle støy fra flyaktiviteten. Reguleringsbestemmelsenes krav til grenseverdier for støy gjelder, og dokumentasjon på at beregningene som ble lagt til grunn ikke holder mål vil medføre at tiltakshaver må gjennomgå behovet for innløsning eller fasadetiltak på nytt. Støykart skal også revideres (anbefalt pr 4. år, jfr. T 1442)</i></p> <p>4) <i>De hinderfrie flatene fastsettes endelig av luftfartsmyndighetene senere. Inntil videre skal de hinderflater som følger av ICAO's standard legges til grunn. Disse er vist i tilleggsnotat nr. 9. De hinderfrie flater legger ingen begrensninger på eiendomsrett, men begrenser byggehøyde.</i></p>
<p>Fosen Naturvernforening</p>	<p>Merknaden berører både rapportens faktagrunnlag når det gjelder støy, vernebestemmelsene for Grandefjæra, om utredningsplikten er oppfylt, helsemessige virkninger for befolkningen og forurensningsspørsmål.</p>	<p><i>Ørland kommune forholder seg til at Forsvarsbygg har lagt til grunn de støydata som er tilgjengeliggjort for partnerlandene fra produsent. Støydata for F-35 er basert på omfattende målinger. Beregninger er gjennomført i henhold til godkjent beregningsmetode.</i></p> <p><i>RAMSAR, Grandefjæra: Valg av flymønster har vært en avveining mellom omfang av støyberørte, landbruk og Grandefjæra naturreservat.</i></p> <p><i>Se for øvrig saksvurderingene og forslag til nye</i></p>

		<p><i>reguleringsbestemmelser § 4.3.4 – krav til overvåkning</i></p> <p><i>Utredningsnivå: Fylkesmannen i Sør-Trøndelag finner de gjennomførte konsekvensutredninger tilfredsstillende utført i henhold til fastsatt planprogram.</i></p> <p><i>Støy og helse: Det vises til temarapport om befolkningens helse og trivsel.</i></p> <p><i>Utslipp: Det vises til temarapport om nedfall fra fly.</i></p>
--	--	--